

Podmínková konstrukce „časová“ 「～たら」の条件構文 じょうけんこうぶん

Forma konstrukce:

- PROP_{PST}-*ra*, PRED/<Jestli, pokud, když, až> bude naplněna PROP, PRED

Obecná charakteristika kondicionálu s -*tara*:

- Podmínka (vyjádřena podmínkovou vedlejší klauzí) časově nutně předchází uskutečnění (vyjádřenému hlavní klauzí).
- Podmět podmínkové klauze je vyjádřen rematicky (NP *ga*).
- Hlavní predikace může vyjadřovat různé modality a přísudkové kategorie.
- Konstrukce fokalizuje hlavní klauzi.
- Vztahuje se ke konkrétním (spíše než obecným) situacím.
- Užívá se primárně v mluvené komunikaci.

1. Příklady podmínkového užití konstrukce s -*tara*

- i. もし宝くじで100万円当たったら、何をしますか？
‘Co bys dělal, kdybys v loterii vyhrál milion jenů?’
 - ii. 明日、天気がよかったら、でかけます。 ‘Když bude zítra hezky, půjdu ven.’
 - iii. 単語の意味が分からなかったら、辞書で調べてください。
‘Pokud nebudete rozumět významu nějakého slovíčka, najděte si jej ve slovníku.’
 - iv. もしトムさんに会ったら、先生が探してたよって言っておいて。
‘Kdybys potkal Toma, tak mu řekni, že ho hledal pan učitel.’
 - v. もし早く終わったら、間違いがないか見直しをしてください。
‘Pokud náhodou skončíte dřív, ověřte si, jestli tam nemáte nějaké chyby.’
 - vi. さすがに3万円は高すぎますよ。1万円だったら、買います。
‘Třicet tisíc je pochopitelně příliš mnoho. Za deset tisíc bych to koupil.’
 - vii. 今暇だったら、手伝ってください。 ‘Jestli teď máš čas, tak mi prosím pomoz.’
 - viii. 海外でパスポートをなくしてしまったら、どうしますか？
‘Co bych měl dělat, kdybych někde v zahraničí přišel o pas?’
- ...

Pozn.: Výraz *もし* navyšuje příznak hypotetičnosti podmínky ve vedlejší klauzi.

2. 例題 „časového“ užití konstrukce s -*tara*

- i. 6時になったら、帰ります。 ‘Až odbije šestá, půjdu domů./V šest půjdu domů.’
- ii. 大学を卒業したら、国へ帰って働きます。
‘Až dodělám školu, vrátím se domů pracovat.’
- iii. 晩ご飯を食べたら、お風呂に入って、寝ます。
‘Až pojím večeři, okoupu se a půjdu spát.’
- iv. 今日は家に帰ったら、国の家族と Skype で電話する予定です。
‘Dnes mám v plánu po návratu domů zavolat rodině doma přes Skype.’
- v. ジョンさんが来たら、飲み会を始めましょう。
‘Až přijde John, tak ten večírek zahájíme.’
- vi. 今日、授業が終わったら、カラオケにでも行きませんか。
‘Nechceš zajít dneska po škole třeba na karaoke?’
- vii. 今日は金曜日です。仕事が終わったら、ビールを飲みます。
‘Dneska je pátek. Jak skončím v práci, dám si pivo.’
- viii. 駅に着いたら、電話してください。車で迎えに行きますから。
‘Až dorazíte do stanice, zavolej. Přijedu tě vyzvednout autem.’
- ...

3. 例題 jiných užití konstrukce s -*tara*

Doplňovací otázky:

- i. いつ行ったらいいですか? ‘Kdy bych (tam/k vám) měl jít?’
- ii. 誰に聞いたら、分かりますか? ‘Koho bych se měl zeptat?’
- iii. どれに乗ったら、座れる確率が高いですか?
‘U kterého (vlaku) je velká pravděpodobnost, že najdu místo k sezení?’

Ustálené konstrukce:

- i. よかったら、案内あんないしましょう。 ‘Pokud ti to nebude vadit, ukážu ti cestu.’
- ii. 宜よろしかったら、どうぞ。 ‘Račte (si posloužit, jak je ctěná libost).’
- iii. どうしたらいいですか? ‘Co teď? / Co si teď mám počít?’

„Objev“:

- i. デパートに行ったら、休やすみでした。
‘Šel jsem do obchodního domu, ale (nečekaně) měli zavřeno.’
- ii. 買い物をしていたら、クラスメートのトムさんに会った。
‘Dělám si takhle nákup a hle, na koho nenarazím – na spolužáka Toma.’